

Nr 84.

Ankom till riksdagens kansli den 6 november 1941 kl. 3 e m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

I en till riksdagen den 30 oktober 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 320, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att medgiva Kungl. Maj:t att för det av föredragande departementschefen angivna ändamål och i överensstämmelse med av departementschefen förordade riktlinjer under budgetåret 1941/42 intill den 31 december 1941 disponera ett belopp av högst 175,000 kronor från förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen har för vartdera av budgetåren 1940/41 och 1941/42 anvisats ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor.

1940 års urtima riksdag (prop. nr 24; andra särskilda utsk. utl. nr 30; r. skr. nr 42) har medgivit Kungl. Maj:t att för fullständig utrensning av tuberkulos inom vissa, huvudsakligen mindre nötkreatursbesättningar under budgetåret 1940/41 disponera erforderliga belopp från förslagsanslaget till åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur. I anslutning härtill har Kungl. Maj:t den 11 oktober 1940 utfärdat kungörelse (nr 868) angående statsbidrag för utrensning av tuberkulos inom vissa nötkreatursbesättningar.

Kungl. Maj:t har den 15 november 1940 på förslag av livsmedelskommissionen bemyndigat medicinalstyrelsen att jämlikt berörda kungörelse använda högst 505,000 kronor till utrensning av tuberkulos inom Stockholms läns och stads, Uppsala läns, Södermanlands läns, Kalmar läns norra och södra, Blekinge läns, Kristianstads läns, Malmöhus län, Örebro läns samt Västmanlands läns hushållningssällskaps områden. Genom särskilda beslut den 14 februari 1941, den 4 april 1941 samt den 28 juni 1941 har Kungl. Maj:t ytterligare bemyndigat medicinalstyrelsen att inom en sammanlagd utgiftsram av högst 505,000 kronor ställa medel jämlikt kungörelsen till förfogande även för vissa andra hushållningssällskap.

Medicinalstyrelsen har genom särskilda beslut fördelat berörda 505,000 kronor mellan samtliga ifrågakomna hushållningssällskap. Under oktober

månad 1941 har styrelsen från sällskapen infordrat uppgifter dels beträffande sammanlagda beloppet av hittills beviljade statsbidrag dels ock avseende sannolika behovet av ytterligare medel under kalenderåret 1941 för ändamålet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I proposition nr 24 till 1940 års urtima riksdag framhöll föredragande statsrådet, att den kännbara foderbrist som rådde på många håll inom vårt land hade framkallat en icke obetydligt ökad nedslaktning av nötkreatur. Föredraganden angav vidare som uppenbart, att betydande vinster för vår husdjursskötsel kunde ernås, om den då nödvändiga reduktionen av kreatursstocken ordnades på sådant sätt, att de sämsta besättningarna helt nedslaktades och ägarna till dessa i stället finge inköpa friska och produktionsdugliga djur från andra besättningar. Om en ägare till fullt friska och produktionsdugliga djur icke själv på grund av inträffad foderbrist kunde behålla djuren, borde dessa överloppsdjur med fördel kunna placeras hos en annan djurägare som hade en sämre beskaffad besättning, vilken i sin helhet eller till väsentlig del borde slås ut. Den i propositionen föreslagna och av riksdagen sedermera godkända statsunderstödda utrensningen av tuberkulos inom vissa nötkreatursbesättningar utgör ett led i strävandena att vid nedslaktningen i första hand slå ut sämre djur samt spara produktionsdugliga och friska djur.

Den ökade nedslaktning av nötkreatur, som föranleddes av fjolårets fellsagna skörd, måste till följd av att även årets skörderesultat på ett flertal håll ligger långt under medelskörd alltså fortsätta. För landets livsmedelsförsörjning och för vår husdjursskötsel är det uppenbarligen av stor vikt, att vid nedslaktningen produktionsdugliga och friska djur så långt möjligt sparas. De medel som i sådant syfte ställts till vissa hushållningssällskaps förfogande torde ej vara tillräckliga för behovet under innevarande kalenderår. Enligt verkställd utredning skulle för ändamålet för tiden fram till årsskiftet ytterligare erfordras ett belopp av omkring 175,000 kronor. Jag vill erinra, att årets riksdag (prop. nr 152; jordbruksutsk. utl. nr 57; r. skr. nr 293) ställt ett belopp av 200,000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. Dessa medel synas med fördel kunna användas så att de tillgodose jämväl här avsedda syfte. Bestämmelser som reglera medlens användning äro intagna i kungörelsen den 20 juni 1941 (nr 579) angående frivilligt bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur, vilken kungörelse emellertid träder i kraft först den 1 januari 1942. Medelsbehovet under första halvåret 1942 läser icke understiga 200,000 kronor. För att den möjlighet till inriktning på ett lämpligt sätt av nedslaktningen av nötkreatur, som ifrågavarande bidragsverksamhet i viss mån tillgodoser, icke skall för en tid upphöra, anser jag att ytterligare ett belopp av högst 175,000 kronor bör ställas till hushållningssällskapens förfogande för verksamhetens fortsättande för tiden intill den 31 december 1941. Bestämmelserna i kungörelsen den 11 oktober 1940 (nr 868) torde härvid alltså bära vara tillämpliga.»

Såsom departementschefen anfört, måste man till följd av innevarande års svaga skörderesultat räkna med fortsatt ökad nedslaktning av nötkreatur. Med hänsyn till landets livsmedelsförsörjning och vår husdjursskötsel vill utskottet tillstyrka, att ytterligare medel ställas till förfogande för ifrågavarande bidragsverksamhet under löpande år i syfte att vid nedslaktningen spara produktionsdugliga och friska djur. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva Kungl. Maj:t att för det av departementschefen angivna ändamål och i överensstämmelse med av departementschefen förordade riktlinjer under budgetåret 1941/42 intill den 31 december 1941 disponera ett belopp av högst 175,000 kronor från förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

Stockholm den 6 november 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 82.
